

d). Procedura acordării acestei cetățenii va fi stabilită prin hotărârea Guvernului.”

Referințe bibliografice

1. Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV din 02.06.2000 (în vigoare 10.08.2000). În: Monitorul Oficial al R.Moldova nr.98-101 art.709 din 10.08.2000. Republicat: Monitorul Oficial al R.Moldova, ediție specială din 09.12.2005
2. Lege cu privire la cetățenia Republicii Moldova nr.596 din 05.06.91 (abrogată).
3. Wikipedia: https://ro.wikipedia.org/wiki/Cet%C4%83%C8%9Bbean_de_onoare (vizionat 29.11.2017)
4. Legea naționalității și cetățeniei irlandeze din 17.07.1956. În: <https://web.archive.org/web/20070814105459/http://www.irishstatutebook.ie/1956/en/act/pub/0026/sec0012.html>
5. Legea cetățeniei române nr.21 din 01.03.1991. Textul actului publicat în M.Of. nr. 44/6 mar. 1991. În: <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/1464>
6. Legea privind administrația publică locală nr.436/28.12.2006. În: Monitorul Oficial nr.32-35 art.116 din 09.03.2007.
7. Legea privind statutul municipiului Chișinău nr.136/17.06.2016. În: Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 306-313 art. 645 din 16.09.2016
8. Legea privind Statutul-cadru al satului (comunei), orașului (municipiului) nr.436/06.11.2003. În: Monitorul Oficial al R.Moldova nr.244-247 art.972 din 12.12.2003
9. Lista persoanelor deținătoare a titlului „Cetățean de onoare al orașului Chișinău”. În: <https://www.chisinau.md/pageview.php?l=ro&idc=520>
10. Regulamentul cu privire la acordarea titlului de cetățean de onoare al municipiului Chișinău și stimularea morală și materială a cetățenilor de onoare ce locuiesc pe teritoriul municipiului Chișinău, adoptat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr.4/15 din 15.04.2010. În: <https://www.chisinau.md/doc.php?l=ro&idc=511&id=14987&t=/Regulamente/Regulamentul-cu-privire-la-acordarea-titlului-de-cetatean-de-onoare-al-municipiului-Chiinau-i-stimularea-morala-i-materiala-a-cetatenilor-de-onoare-ce-locuiesc-pe-teritoriul-municipiului-Chinau>
11. Legea pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000, nr. 132 din 21.12.2017 (în vigoare 19.04.2018). În: Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 18-26, art. 85 din 19.01.2018
12. Hotărârea Guvernului nr. 197 din 12.03.2001 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura dobândirii și pierderii cetățeniei Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al R.Moldova nr.31-34 art.232 din 22.03.2001
13. Arseni Al., Suholito L., „Cetățenia – o nouă viziune și reglementare europeană”, Litera, Chișinău 2002.

CZU: 342.9

CONTROLUL EXERCITAT ASUPRA AUTORITĂȚILOR ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE

Mihail DIACONU,
doctor în drept, conferențiar universitar
Tatiana MILIȘ,
avocat, BAA „BV PARTNER”

REZUMAT

Articolul este consacrat problemei controlului administrativ exercitat asupra autorităților administrației publice locale în scopul elucidării particularităților acestuia, formelor de realizare, a subiecților competenți în materie și a cadrului juridic care îl reglementează. Accentul este pus pe obligațiile autorităților publice locale în contextul controlului precum și pe limitele competenței subiecților care exercită acest control.

Cuvinte-cheie: autoritate administrativă locală, control administrativ, tutelă administrativă, acte administrative.

SUMMARY

The article is dedicated the issue of the administrative control exercised over the local public administration authorities in order to elucidate its particularities, the forms of realization, the subjects competent in the matter and the legal framework that regulates it. The focus is on the obligations of local public authorities in the context of control as well as on the limits of competence of the subjects exercising this control.

Keywords: local administrative authority, administrative control, administrative tutelage, administrative acts.

Introducere. Controlul exercitat asupra autorităților administrației publice locale (actele administrative emise/adoptate de către acestea) implică particularități deosebite, mai ales de competență, întindere, termene etc.

Doctrina contemporană destul de sumar abordează problema în cauză, contrar semnificației sale deosebite teoretice și practice. În opinia noastră, este nejustificată lipsa de interes, fapt ce ne motivează să trecem în revistă unele aspecte importante ale subiectului.

Scopul studiului astfel rezidă în abordarea problemei controlului administrativ exercitat asupra administrației publice locale sub aspectul factorilor determinanți, formelor de realizare, subiecților competenți în materie și a legislației-cadru în domeniu.

Rezultate obținute și discuții. În studiile de specialitate autohtone

controlul exercitat asupra autorităților administrației publice locale este definit ca „acea activitate ce se desfășoară regulat în cadrul structurii administrației publice locale reprezentative autonome, ca o componentă fundamentală și permanentă a mecanismului administrativ, al cărei scop îl constituie asigurarea conformității comportamentului administrativ al autorităților administrației publice locale vizate cu prevederile legale, în acord cu interesele colectivităților locale pe care le reprezintă și interesele naționale date în competența acestor autorități publice” [17, p. 43].

Potrivit cercetătorilor, instituirea controlului asupra activității administrației publice locale este condiționată de câteva cerințe importante, precum [5, p. 66]:

- *cerințe de ordin politic* – ce pun în lumină valorile politice su-

preme legate de existența statului, în special, ale caracterului unitar al statului, prin manifestarea principiului autonomiei locale exclusiv în sfera activităților de natură administrativă și nu politică;

- *cerințe de ordin instituțional* – ce relevă necesitatea integrării coerente și armonioase a administrației publice locale autonome în cadrul administrației publice în general, ca rezultat al imperativului de armonizare a intereselor generale cu cele ale colectivităților locale din unitățile administrativ-teritoriale;

- *cerințe de ordin legal* – ce vizează asigurarea respectării legalității de către autoritățile administrației publice locale, prin subordonarea intereselor colectivităților locale, intereselor generale ale statului, în speță ale întregii societăți;

- *cerințe de ordin administrativ* – ce învederează obligația autorităților administrației publice locale de a asigura cu prioritate, în respectul legii, promovarea și satisfacerea intereselor colectivităților locale, potrivit competențelor și mijloacelor de care dispun.

În ceea ce privește formele controlului exercitat asupra activității administrației publice locale, acestea decurg din însăși diversitatea formelor de activitate ale administrației locale și domeniile economice și sociale proprii sau delegate pe care le administrează [6, p. 362].

Potrivit lui I. Creangă, formele de control asupra activității administrației publice locale se înscriu în gama formelor de control ale administrației publice în general, iar individualizarea lor derivă din poziționarea și rolul administrației publice locale în cadrul statului, și anume din poziția sa intermediară între autoritățile puterii legislative, ale celei executive și populația, ale căror necesități trebuie să le satisfacă, mijlocind interese generale, particulare și locale, prin intermediul serviciilor publice și ale altor tehnici pe care le au la dispoziție [18, p. 14]. Respectiv,

autorul atestă următoarele forme de control exercitate asupra administrației publice locale: *control politic, control administrativ, control judecătoresc și control obștesc* [3, p. 7].

Orientându-ne atenția nemijlocit la controlul administrativ asupra autorităților administrației publice locale, vom nota că acesta își are sediul juridic atât în normele *Constituției Republicii Moldova* [2], cât și în dispozițiile *Legii privind administrația publică locală* [7], în concret art. 61 alin. (1), potrivit căruia: „activitatea autorităților administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea, precum și a celor din cadrul unității teritoriale autonome cu statut juridic special este supusă controlului administrativ în baza Constituției, al prezentei legi și al altor acte legislative”.

Controlul administrativ al activității autorităților administrației publice locale vizează respectarea *Constituției*, a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, a *Legii privind administrația publică locală* și a altor acte normative atât de către autoritățile administrației publice locale, cât și de către funcționarii acestora.

Referitor la subiecții controlului administrativ exercitat asupra administrației publice locale, este evident că anume Guvernul este cel care dispune de dreptul de control administrativ asupra tuturor structurilor organizatorice ale administrației publice aflate sub autoritatea executivului atât la nivel central, cât și local în virtutea poziției sale de conducător al administrației publice [5, p. 67].

Pe de altă parte, exercitarea controlului administrativ asupra activității autorităților administrației publice locale nu este considerat a fi un moft al Guvernului, ci o exigență a statului de drept, fiind chemat să asigure legalitatea, ordinea de drept și respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Pornind de la faptul că

statul își realizează funcțiile prin intermediul autorităților publice, instituirea acestora în teritoriu devine o condiție indispensabilă pentru asigurarea funcționării statului [20, p. 9].

Extrem de importantă, în acest sens, este necesitatea respectării anumitor principii de drept în vederea protecției autonomiei locale de care dispun autoritățile administrației publice locale. Sunt relevante în acest sens dispozițiile art. 62 alin. (1) din *Legea privind administrația publică locală*, care cuprinde astfel de principii precum:

a) exercitarea controlului numai potrivit procedurilor și în cazurile prevăzute de legislația în vigoare;

b) respectarea proporționalității între amploarea intervenției autorității de control și importanța intereselor pe care le protejează;

c) neadmiterea limitării dreptului autorității administrației publice locale de a administra în mod autonom, în condițiile legii, afacerile ce țin de propria competență.

Același act legislativ stabilește și formele controlului administrativ exercitat asupra autorităților administrației publice locale, fiind vorba de controlul *legalității* și controlul *oportunității* (art. 61 alin. (3)).

În literatura de specialitate autohtonă se menționează în acest sens că asupra autorităților administrației publice locale se exercită în principal un control administrativ extern, care în cazul competențelor exercitate în baza *principiului desconcentrării* ia forma *controlului ierarhic*, iar în cazul competențelor exercitate în baza *principiului descentralizării* ia forma *controlului de tutelă* [10, p. 58-59; 12, p. 17; 17, p. 64].

Controlul legalității, realizat de către Guvern, direct sau prin intermediul Cancelariei de Stat și a structurilor acesteia din teritoriu, vizează în exclusivitate legalitatea actelor administrației publice locale emise în domeniile asupra cărora aceasta își exercită competențele sale depline și exclusive.

La rândul său, *controlul oportunității* este circumscris de controlul specializat realizat de Guvern, de organele administrației publice centrale de specialitate, de alte autorități administrative, care acționează inclusiv prin intermediul serviciilor desconcentrate din unitățile administrativ-teritoriale potrivit competențelor ce revin acestora în condițiile legii. Controlul administrativ specializat urmărește atât realizarea unui control de legalitate, cât și a unui control de oportunitate. De regulă, controlul de oportunitate se admite doar asupra domeniilor delegate de stat unităților administrației publice locale [3, p. 8-9].

În viziunea noastră, o asemenea distincție se datorează categoriilor de competențe și, respectiv, acte administrative pe care autoritățile locale sunt în drept să le emită/adoptate întru exercitarea acestora. În acest sens, cercetătorii susțin că actele emise de autoritățile administrației publice locale sunt de două tipuri [15, p. 296]:

- acte emise în vederea exercitării propriilor atribuții;
- acte emise în vederea exercitării atribuțiilor delegate de către stat unităților administrativ-teritoriale.

Totodată, actele administrative emise în scopul realizării atribuțiilor proprii pot fi supuse în exclusivitate controlului de legalitate, iar actele emise pentru realizarea atribuțiilor delegate se supun în mod obligatoriu controlului de legalitate și a celui de oportunitate [4, p. 262].

Din câte se poate observa, regimul juridic diferit al actelor administrative emise/adoptate de către autoritățile administrative locale depinde de tipul competențelor exercitate.

Propunându-ne în continuare a dezvolta formele concrete ale controlului exercitat asupra administrației publice locale (de legalitate și de oportunitate), ne vom opri în

concret la abordarea controlului de legalitate, denumit în literatura de specialitate și *tutelă administrativă*.

Dat fiind faptul că aplicarea descentralizării administrative nu are drept consecință independența totală a colectivităților locale față de statul în care sunt organizate, autoritățile publice centrale își rezervă dreptul de a supraveghea activitatea colectivităților locale, exercitând asupra acestora un anumit tip de control – *tutela administrativă*.

În concepția literaturii juridice românești, tutela administrativă reprezintă o limită impusă autorităților administrative locale în vederea salvagărdării legalității și apărării interesului public [9, p. 126-128].

Tutela administrativă înseamnă, astfel, un control (între anumite limite) prin care se înlătură sau se limitează tendințele autorităților locale aflate în disgrație cu politica statului, se asigură, totodată, rezolvarea nu numai a intereselor locale, ci și a celor generale. Din această perspectivă, statul nu are numai dreptul, ci și obligația de a exercita controlul asupra autorităților administrației publice locale, atât asupra celor desconcentrate, cât și asupra celor descentralizate [19, p. 158].

În general, în studiile de specialitate se susține că controlul de tutelă este necesar din mai multe puncte de vedere:

- în primul rând, pentru că autoritățile descentralizate girează servicii publice, care trebuie să funcționeze în mod regulat și continuu, iar statul este direct interesat de buna funcționare a acestor servicii publice.

- în al doilea rând, în cazul descentralizării, autoritățile centrale sunt obligate să vegheze, ca eventual, interesele locale sau regionale să nu fie satisfăcute în detrimentul intereselor generale.

- în al treilea rând, puterea centrală trebuie să vegheze ca autoritățile locale să satisfacă în condițiile cele mai bune nevoile locale.

- în al patrulea rând, autoritatea centrală trebuie să vegheze asupra menținerii unității statului. O autonomie prea mare, spunea D. Tarangul, poate să fie cauza unor orientări politice în contradicție cu politica de stat a autorităților centrale. Acest control trebuie să fie de așa natură încât să îngrădească și să micșoreze autonomia administrațiilor descentralizate, fără ca să o desființeze [16, p. 442-443].

Astfel, tutela este necesară atât pentru stat (pentru a-și menține autoritatea pe întreg teritoriul țării și pentru a-și asigura unitatea politicii sale), pentru înseși autoritățile locale (pentru a asigura respectarea legalității în cadrul activității sale și pentru a se proteja de ingerința altor autorități (spre exemplu, de intervenția autorităților raionale în activitatea celor locale), cât și pentru cetățean (controlul legalității constituind o garanție sigură a respectării drepturilor omului în activitatea autorităților locale și un mijloc de elucidare și excludere a exceselor de putere admise de autoritățile locale în raport cu interesele comunității locale și a membrilor ei).

Prin esența sa, tutela administrativă este concepută ca fiind o excepție de la principiul constituțional al autonomiei locale. Această formă de control reprezintă o formă liberală de tutelă, modernă, cu caracter jurisdicțional, autoritatea de tutelă neavând drept de anulare a actului, ci numai de a-l ataca în fața instanțelor de contencios administrativ, singurele instituții care pot aplica această sancțiune fiind instanțele judecătorești.

Așadar, controlul administrativ asupra colectivităților teritoriale se exercită prin instanțe jurisdicționale, statul renunțând la posibilitatea de a interveni direct, unilateral, rezervându-și numai dreptul la o acțiune în fața instanțelor judecătorești [11, p. 30-31].

Din cele enunțate, este destul de clar că anume controlul de tutelă

se opune controlului ierarhic. Astfel, dacă într-un sistem centralizat, subordonarea ierarhică joacă un rol esențial, iar controlul se efectuează, în absența vreunui text legal, asupra tuturor aspectelor actului, în privința autorității descentralizate, dimpotrivă, libertatea constituie regula, iar controlul – excepția [14, p. 304].

Într-un asemenea caz, evident că „aplicarea tutelei administrative necesită exigențe clare și sporite în ceea ce privește existența unui cadru legal care să-l consacre și prin care să se statueze asupra desemnării autorității care exercită controlul în numele statului și care, totodată, îi fixează întinderea și limitele, stabilind și procedurile corelative” [8, p. 131].

Făcând trimitere la cadrul juridic în vigoare care reglementează instituția tutelei administrative – *Legea privind administrația publică locală* (inclusiv Carta Europeană a Autonomiei Locale [1], sub denumirea de *control administrativ al activității autorităților administrative publice locale*, evitând astfel noțiunea de tutelă administrativă), vom menționa că, potrivit acesteia (art. 64 alin. (1)), controlul de legalitate asupra activității autorităților administrației publice locale presupune exercitarea unui control obligatoriu asupra următoarelor acte:

- a) deciziile consiliilor locale de nivelurile întâi și doi;
- b) actele normative ale primarului, ale președintelui raionului și ale pretorului;
- c) actele privind organizarea licitațiilor și actele privind atribuirea de terenuri;
- d) actele de angajare și cele de încetare a raporturilor de serviciu sau de muncă ale personalului administrației publice locale;
- e) actele care implică cheltuieli sau angajamente financiare de peste 30 mii de lei – în unitatea administrativ-teritorială de nivelul întâi și de peste 300 mii de lei – în unitatea administrativ-teritorială de nivelul al doilea;

f) actele emise în exercitarea unei atribuții delegate de stat autorităților administrației publice locale.

În ceea ce privește competența exercitării controlului, sunt relevante prevederile art. 63, în care se stabilește că de organizarea controlului administrativ al activității autorităților administrației publice locale este responsabilă Cancelaria de Stat, acesta fiind exercitat nemijlocit de Cancelaria de Stat sau de oficiile sale teritoriale, conduse de reprezentanții Guvernului în teritoriu (care au obligația de a întocmi rapoarte anuale în care să reflecte rezultatele controlului exercitat (asemenea rapoarte deja pot fi accesate pe site-ul Cancelariei [13]).

Sub aspect procedural, controlul de legalitate obligatoriu se asigură prin exigența stabilită de Lege (art. 64 alin. (2), potrivit căreia o copie de pe orice act menționat mai sus se expediază obligatoriu oficiului teritorial al Cancelariei de Stat în termen de 5 zile de la semnarea actului (fiind transmis și procesul-verbal al fiecărei ședințe a consiliului în termen de 15 zile de la ședință).

Cu titlu de concluzie, desprindem un element-cheie al tutelei administrative, și anume faptul că subiectul controlului nu este în drept să modifice sau să revoce actul considerat ilegal, ci doar să ceară realizarea acestor operațiuni organului emitent, iar în cazul în care acesta nu ia măsurile corespunzătoare, subiectul controlului este în drept să sesizeze instanța judecătorească. Mai mult, subiectul controlului nu este în drept nici să suspende actele suspectate de ilegalitate, având posibilitatea doar să solicite dispunerea suspendării de către instanță.

Referințe bibliografice

1. *Carta Europeană a Autonomiei Locale* (adoptată la Strasbourg la 15 octombrie 1985, intrată în vigoare la 1 septembrie 1988; Moldova a semnat Carta la 2 mai 1996, a ratificat-o la 2

octombrie 1997 și a intrat în vigoare la 1 februarie 1998). [resurs electronic] <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Treaties/PDF/Moldovan/122-Moldovan.pdf>.

2. *Constituția Republicii Moldova*, adoptată la 29.07.1994, în vigoare din 27.08.1994. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 12.08.1994, nr. 1.

3. Creangă I. *Controlul actelor administrației publice locale*. Chișinău: TISH, 2004.

4. Creangă I. *Curs de drept administrativ. Administrația publică locală*. Vol. II. Chișinău: Epigraf, 2005.

5. Creangă I., Tatarov S. *Natura juridică a administrației publice și a controlului administrativ*. În: „Administrarea publică în statele aflate în tranziție în contextul proceselor de globalizare și integrare”, Materiale ale conf. internaționale teoretico-practice din 5 aprilie 2005. Chișinău: AAP, 2005.

6. Diaconu M. *Mecanismul asigurării legalității actelor administrative în Republica Moldova*: Monografie. Chișinău: S.n., 2013 (Î.S. F.E.-P. „Tipografia Centrală”).

7. *Legea privind administrația publică locală* nr. 436 din 28.12.2006. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 09.03.2007, nr. 32-35.

8. Manda C. *Drept administrativ comparat: controlul administrativ în spațiul juridic european*. București: Lumina Lex, 2005.

9. Miron D. *Scurte considerații privitoare la raportul de tutelă administrativă*. În: *Revista de Drept Public*, 2005, nr. 3.

10. Mocanu V. *Descentralizarea serviciilor publice: concepte și practici*. Chișinău, 2001.

11. Niță G. *Considerații privind instituția tutelei administrative în sistemul de drept roman*. În: *Curentul juridic*, 2007, nr. 3-4. [resurs electronic] http://revcurentjur.ro/arhiva/attachments_200734/recjurid073_410F.pdf.

12. Popa V. *Lecțiile descentralizării*. Chișinău: TISH, 2003.

13. *Raportul privind efectuarea controlului administrativ al legalității actelor autorităților administrației publice locale în anul 2011*. Chișinău, 2012. [resurs electronic] http://www.cancelaria.gov.md/public/files/cancelaria/Raport_text_final.pdf.

14. Rivero J., Waline J. *Droit ad-*

ministratif. 17-e edition. Paris: Dalloz, 1998.

15. Sîci O. *Executarea și controlul actelor administrației publice locale în statul de drept*. În: „Academia de Administrare Publică – 15 ani de modernizare a aserviciului public din Republica Moldova”. Materialele conferinței internațional științifico-practice, 21 mai 2008. Chișinău: AAP, 2008.

16. Tarangul E. D. *Tratat de drept administrativ român*. Cernăuți: Editura Glasul Bucovinei, 1944.

17. Tatarov S. *Controlul administrativ exercitat de executivul central asupra activității autorităților administrației publice locale în Republica Moldova*. Teză de doctor în drept. Chișinău, 2005.

18. Vida I. *Puterea executivă și administrația publică*. București: Monitorul Oficial, 1992.

19. Voinea R. *Tutela administrativă exercitată de prefect*. În: Revista de Științe Juridice, 2005, nr. 3-4.

20. Zubco A. *Rolul controlului administrativ asupra activității autorităților administrației publice locale în Republica Moldova*. În: Moldoscopie (Probleme de analiză politică), nr. 3 (XLII), 2008.

DESPRE AUTORI /ABOUT AUTHORS

Mihail DIACONU,
doctor în drept, conferențiar
universitar,
Doctor of Law, Associate
Professor,
e-mail: diaconu@mail.ru

Tatiana MILIȘ,
avocat, BAA „BV PARTNER”
Lawyer, ALO „BV PARTNER”

CZU 347.2:336.22

RĂSPUNDEREA PATRIMONIALĂ ÎN DREPTUL FISCAL

Tatiana STAHI,

lector universitar Catedra „Drept”, UASM, doctorandă ULIM

REZUMAT

În acest articol propunem o analiză a răspunderii patrimoniale în dreptul fiscal în legătură cu comiterea unui act ilegal. Răspunderea patrimonială în dreptul fiscal este definită pornind de la concepte consacrate în Teoria generală a dreptului: 1) răspunderea – obligație legală; 2) răspunderea - forță de constrângere a statului; 3) răspunderea – penalitate.

Ca și în cazul răspunderii juridice, în încercarea de a defini răspunderea patrimonială în dreptul fiscal este important să determinăm semnificațiile acestora. Dincolo de semnele pe care le considerăm relevante în definirea răspunderii patrimoniale în dreptul fiscal, vom propune propria noțiune.

Cuvinte-cheie: răspunderea patrimonială, răspundere fiscală, drept fiscal, vinovăție, intenție, impozit.

PATRIMONIAL LIABILITY IN FISCAL LAW

Tatiana STAHI,

lecturer at the „Law” chair of the UASM, PhD student ULIM

SUMMARY

In this article we propose an analysis patrimonial liability in fiscal law in connection with the commission of unlawful act, so we will talk about the negative side of fiscal liability. Patrimonial liability in fiscal law is defined starting from the concepts enshrined in the general theory of law: 1) liability – legal obligation; 2) liability – state coercion; 3) liability – penalty.

As with legal liability, in an attempt to define patrimonial liability in fiscal law is given greater importance of signs that characterizes the detriment of others. Retaining the signs that we consider relevant in defining the fiscal responsibility, we will propose our own notion.

Keywords: patrimonial liability, fiscal liability, fiscal law, quilt, intent, tax.

Introducere. În lucrările de specialitate răspunderea juridică pentru ilicitul comis în sfera finanțelor publice a fost tratat distinct, dar nu voluminos, încât, să putem menționa cu certitudine că această formă a răspunderii este pe deplin tratată în știința juridică. Mai mult ca atât, răspunderea în domeniul finanțelor publice, nici până în prezent nu are o denumire comună, acceptată de marea majoritate a autorilor din domeniul jurisprudenței, ea fiind denumită după caz: „răspundere juridică financiară” [14, p.337; 16, p.28; 28, p.111; 23, p.60-63], „răspundere juridică pentru încălcarea norme-

lor dreptului financiar”, [6, p.316] „răspundere fiscală” [20, p.338; 24, p.425].

Metode aplicate și materiale utilizate. În vederea realizării scopului trasat, în respectivul articol științific au fost aplicate un șir de metode ca: metoda logică (bazată pe analiza deductivă și inductivă, generalizare și specificare), metoda sistemică și cea comparativă.

În publicație au fost utilizate lucrările științifice ale savanților ce reprezintă atât doctrina juridică autohtonă, cât și doctrinele juridice ale României, Federației Ruse și ale altor state.

Rezultate obținute și discuții